

Tisková zpráva k cenám **Osobnosti české fotografie 2019** **(nezveřejňujte, prosím, před 14.00 hod. 22.6. 2020!)**

Asociace profesionálních fotografů ČR udělila již posedmnácté prestižní ocenění Osobnost české fotografie.

30 let od Listopadu 1989 je bezesporu příležitost na malé ohlédnutí, co se nejen za tu dobu ve společnosti, politice či kultuře významného odehrálo, podařilo, ale také co možná nenaplnilo naše očekávání nebo nás dokonce zklamalo. Fotografie bývá chápána jako zrcadlo skutečnosti, jako důležitá součást naší paměti, ale i vizí, které nás mohou posouvat dál. Nejen k výročí Listopadu vznikla řada mimořádných výstav, knih a projektů, za kterými stojí naši přední fotografové, teoretici, galeristé, či nakladatelé. Těm je především určeno ocenění APF ČR Osobnost české fotografie, které Asociace již vloni rozšířila o podporu mladých tvůrců a ve spolupráci s OOA-S (Ochrannou organizací autorskou) udílí rovněž novou finančně dotovanou cenu určenou fotografům do 30 let.

Na realizaci této v českém prostředí ojedinělé ceny se podílel především přípravný tým Osobnosti (Rudolf Jung a Jan Pohribný), správní rada APF, ale i mnozí teoretici, kurátoři, fotografové z řad APF i mimo ni. Na Osobnost české fotografie za rok 2019 bylo nominováno 18 významných fotografů / teoretiků fotografie. Na Osobnost české fotografie za dlouhodobý přínos bylo nominováno 15 významných fotografů / teoretiků fotografie. Do nové kategorie Osobnost mladé české fotografie – do 30 let přišlo 7 nominací. Do kategorie Fotografická publikace roku bylo nominováno 10 knih.

Jedenáctičlenná odborná porota pod předsednictvím zakladatele této ceny Viktora Fischera, ve složení Lubomir Kotek, Dana Kyndrová, Iva Nesvadbová, Marian Beneš, Martin Vybíral, Miloš Fic, Karel Cudlin, Jaroslav Prokop, Zbyněk Illek, Pavel Mára rozhodla o udělení cen Osobnosti následovně:

Nositelem titulu **Osobnost české fotografie za rok 2019** je **Libuše Jarcovjáčková**

Byla nominována Pavlem Márou a Michaelou Prach Kotrčkovou zejména za její samostatnou výstavou v rámci světově proslulého fotofestivalu Rencontres de la photographie v Arles ve Francii a zasloužené publicitě, která této výstavě byla doma i v zahraničí věnována.

Navrhují Libuši Jarcovjáčkovou za samostatnou výstavu na festivalu v Arles v roce 2019 včetně doprovodné publikace Evokativ..

Doc. Pavel Mára

Nominuji Libuši Jarcovjáčkovou za její inspirativní výstavu Evokativ v rámci fotografického festivalu v Arles. Výstavu považuji za událost roku 2019, přestože byla uskutečněna mimo území ČR.

Vznikání výstavy Evokativ jsem sledovala od března. LJ se netajila s přípravami a nadšeně sdílela vývoj. Jako backstage fotografka jsem byla pozvána na finální instalaci v kostele sv. Anny a stala jsem se svědkem výroby velkolepé a kurážné výstavy ve zcela vyčištěném a

odsvěceném gotickém kostele (500m2, 200 fotografií, osm kaplí, prostor bývalého oltáře a fundusy v hlavní lodi).

Výstava obsahovala vintage, starší i úplně nové digitální tisky. Živý rytmus celé instace podpořilo několik tisků v nadživotní velikosti na tapetách, dále střídání černých a bílých stěn. Originální prvek v hlavní lodi - vulva - byl celý ze dřeva. Tam umístila kurátorka Lucie Černá tu nejintimnější fotografčinu zповěď. V každé z postranních kaplí se odvíjel příběh. O nocích, o přátelích, o cizincích, o menšinách, o podivných existencích, o milencích, o milenkách, o intimním životě mladé ženy.

LJ fotí od 15 let, nikdy nebyla považovaná za talentovanou. Pečlivě však zaznamenávala vše, co se kolem ní dělo. Často jí fotografie byla terapeutickým nástrojem sloužícím k sebevyjádření. Velmi osobními fotografiemi reagovala na události kolem. Zvykla si na nemožnost publikování a uzavřela se do vlastního prožitku bez ambice vnějšího efektu a následného uznání. Postupně vyzrávala a tvořila bohatství. Nikdo netušil, že by mohla mít obsáhlý hodnotný archiv.

S LJ jsem strávila intenzivní kus léta, kdy se postupně stávala celebritou. Podle jejích deníkových záznamů však hvězda byla vzdycky. Alespoň se tak občas cítila a chovala. Umělkyně. Musela si počkat na svůj čas, kdy její zповěď dozrála a LJ začala zářit naplno i na veřejnosti. Arles 2019. Výstava Evokativ. LJ již jednou v kategorii Osobnost roku oceněna byla, ale výstavou Evokativ překonala v tomto směru i sama sebe.

Michaela Prach Kotrčková

Nositelem titulu **Osobnost české fotografie 2019 – za dlouhodobý přínos fotografii** je **Zdeněk Lhoták**

Byl nominován Josefem Mouchou, Markétou Luskačovou, Pavlem Márou, Vladimírem Birgusem, Jiřím Hankem, Vasilem Stankem, Václavem Podestátem, Jindřichem Štreitem, Michalem Janatou a Janem Pohribným.

„Osobnost české fotografie - za dlouhodobý přínos fotografii: Zdeněk Lhoták

Zdeněk Lhoták se dlouhodobě věnuje vizuálním průzkumům tělesnosti, ať už je to formou sportovních fotografií nebo formou průzkumů své vlastní tělesnosti. V tom posledním je, jak se domnívám, jeho tvorba bez analogií i v evropském, možná i světovém kontextu. Samozřejmě rejstřík přístupů i témat je u něj mnohem širší, ale v zobrazování tělesnosti leží podle mne těžiště jeho tvorby. Svým tělem jsme dílem u sebe i mimo sebe, tělo je vnitřkem a zároveň vnějškem a tuto až zázračnou zdvojenost myslím Zdeněk Lhoták zobrazuje velmi přesvědčivě.

PhDr. Michal Janata

Na titul Osobnost české fotografie za dlouhodobý přínos fotografii nominuji Zdeňka Lhotáka. K výrazným představitelům české fotografie patří nejenom rozsáhlou fotografickou tvorbou, ale i vahou své pedagogické a pořadatelské činnosti. Absolvent Fakulty tělesné výchovy a sportu Karlovy univerzity v Praze a katedry fotografie FAMU pracuje po čtyři

dekády jako fotograf ve svobodném povolání. Jeho hlavním tématem je lidské tělo, přičemž rozšiřuje již třicet let v nejrůznějších polohách i technikách žánr autoportrétu. Jeho nejdůležitější cykly shrnula před jedenácti roky monografie *Dis-torza*. Přípravuje knihu dokumentárních záběrů *Tenkrát na Spartě o letenském fotbalovém klubu a jeho široké společenské rezonanci*. Lhoták sledoval dění nejen na stadiónech a na tribunách, ale i v zázemí a soukromí idolů od poloviny 70. do konce 80. let. Snímky vystavil v pražské Galerii 1 od 5. do 21. prosince 2019.

Mimo patřičnou pozornost by nemělo zůstat Lhotákovo dlouhodobé i náročné organizační úsilí, kurátorská a ediční práce při činnosti Pražského domu fotografie, spolku FotoForum Praha a rovněž Asociace profesionálních fotografů České republiky.

doc. Josef Moucha

Na *Osobnost za celoživotní přínos* nominuji Zdeňka Lhotáka, který se již mnoho let zasazuje o kvalitní českou fotografii nejen jako autor, ale také jako nezjištný organizátor, kurátor, pedagog nebo představitel fotografických sdružení. Jednou z jeho zásluh (společně s D. Kyndrovou) je bezesporu záchrana takřka krachujícího projektu a sdružení Foto Forum Praha (dříve Pražský dům fotografie) a převedení prostor i rozsáhlé sbírky pod GHMP. Dlouhodobě se také podílí na činnosti a zejména výstavních aktivitách Asociace profesionálních fotografů. O jeho tvůrčích kvalitách svědčí rovněž výstavy, které uspořádal v r. 2019 v rámci svého životního jubilea a které představily Z. Lhotáka z různých úhlů a často v nečekaném kontextu, jako např. jeho poslední výstava věnovaná pražské Spartě, kterou fotografoval v dobách její slavné etapy v polovině 80. let 20. století

Jan Pohribný, MQEP

Nositelem titulu **Osobnost mladé české fotografie 2019 – do 30 let** je **Ondřej Durczak**

Nominován Prof. Jindřichem Štreitem

Doktorand Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě MgA. Mgr. Ondřej Durczak se ve volné fotografické tvorbě věnuje především proměně postindustriální krajiny Severní Moravy a Slezska. Autorskou fotografickou tvorbu představil v knihách *Ostrava v důchodu: Průvodce po zaniklé slávě* (2015) a *Karvinsko* (2019). Prvně jmenovaná publikace vychází ze stejnojmenného souboru fotografií a mapuje mizející i zaniklá místa Ostravy. Na 300 fotografiích přibližuje poslední zlomky původní kultury tohoto "černého města". Hutní věže, fabriky, kolonie, hospody, obchody, bufety, šachty, trafiky, koupaliště a zastávky slouží jako indicie v rukou antropologa, který zkoumá a dokumentuje neopakovatelný kulturní a sociální fenomén.

Ondřej Durczak se v teoretické rovině věnuje analýze a systematizaci fotografických publikací. Z této oblasti byla konkrétním výstupem kniha *Fotografické publikace Vítkovických železáren* (2018), která představuje náhled do vývoje jednoho z našich

nejvýznamnějších hutních a strojírenských podniků prostřednictvím fotografických propagačních materiálů. Jejich podrobným mapováním autor sledoval výrobní a organizační poměry v kontextu celého Československa a současně společenské a politické proměny podniku. Jedná se o publikaci, která svým významem a kvalitou zpracování přesahuje hranice regionu. Uvedená práce a doprovodné aktivity (přednášky, výstavy, propagace v médiích atd.) je příkladem inovativního přístupu ke integrálnímu vzdělávání studentů uměleckých oborů, kdy pedagog motivuje studenty k systematické badatelské činnosti vedoucí k relevantním výstupům.

Prof. Jindřich Štreit

2. místo v kategorii **Osobnost mladé české fotografie 2019 – do 30 let** získala **Vladimíra Kotra**

Byla nominována Centrem Fotoškoda, Ditou Pepe, Martinem Faltejskem, Pavlem Márou, Janem Pohribným a Štěpánkou Stein.

3. místo v kategorii **Osobnost mladé české fotografie 2019 – do 30 let** získala **Jana Habalová**

Byla nominována Václavem Podestátem.

V kategorii **Fotografická publikace roku 2019** byla protou oceněna kniha Libuše Jarcovjáčkové: **Evokativ**

nominovali Michaela Prach Kotrčková, Jan Pohribný, Tomáš Pospěch

Mimořádně autentická a syrová osobní sonda do let normalizace a na okraj společnosti. Autorka se dotýká témat v té době silně tabuizovaných, které svou otevřeností mají sílu i v současnosti. Graficky a editorsky zcelená výpověď o díle, které zaslouženě upoutává celosvětovou pozornost.

Jan Pohribný, MQEP

...Výběr fotografií do souboru, jejich nadčasová posloupnost i minimalistické grafické uspořádání nás vtáhne do živého příběhu. Otáčíte jednotlivé listy a kocháte se. Nebo jste šokováni, kam vás Libušin příběh zavedl. Velmi subjektivní fotografická zpověď.

Michaela Prach Kotrčková

V roce 2003 se stal Osobností fotograf Josef Koudelka a následující rok kurátor Jaroslav Anděl. Cenu za rok 2005 obdrželi společně Vladimír Birgus a Jan Mlčoch. Osobnost roku 2006 je Jiří Stach a v nové kategorii Za dlouhodobý přínos fotografii byla ve stejném roce zvolena historička Anna Fárová. V roce 2007 získal cenu Jindřich Štreit a Miroslav Vojtěchovský, v roce 2008 Dana Kyndrová a Pavel Dias. V roce 2009 byli oceněni fotografové Jan Reich a Jiří Vsetečka, v roce 2010 teoretik a historik fotografie Antonín Dufek a fotograf Viktor Kolář, v roce 2011 fotografové Jan Pohribný a Jiří Hanke, v roce 2012 Dita Pepe a Ivan Pinkava, v roce 2013

fotografka Eva Fuková a nakladatel Karel Kerlický, v roce 2014 fotografové Jovan Dezort a Antonín Kratochvíl, v roce 2015 Pavel Mára a galerista Zbyněk Illek, v roce 2016 fotografové Jaroslav Kučera a Jiří Havel, knihou roku 2016 byla monografie Josefa Bartoše a kalendářem roku kalendář pro fy Panflex od Jana Pohribného. Osobností roku 2017 byla jmenována Libuše Jarcovjáčková, Osobností za dlouhodobý přínos Markéta Luskačová, Knihou roku 2017 byla kniha Josefa Mouchy Válka za studena a Fotografickým kalendářem roku kalendář 3 x 4 (práce studentů VŠKK / VOŠ Michael / SŠ Michael). V minulém roce byl Osobností roku 2018 jmenován Josef Koudelka, který také získal ocenění Kniha roku 2018 za svou publikaci Návraty. Osobností za dlouhodobý přínos byl jmenován Bohdan Holomíček a první Osobností do 30 let se stala Lucie Sekerková - Bláhová.

APF ČR cenu uděluje v těchto kategoriích:

1/ Osobnost české fotografie za rok 2019

určena fotografovi, fotografickému pedagogovi, kurátorovi, teoretikovi fotografie, galeristovi či vydavateli, který v průběhu kalendářního roku, tedy od 1.1.2019 do 31.12. 2019, zásadním způsobem přispěl ke kvalitě, rozvoji nebo propagaci české tvůrčí fotografie u nás či v zahraničí.

2/ Osobnost české fotografie - za dlouhodobý přínos fotografii

určena fotografovi, fotografickému pedagogovi, kurátorovi, teoretikovi fotografie, galeristovi či vydavateli, který dlouhodobě, zásadním způsobem přispěl ke kvalitě, rozvoji nebo propagaci české tvůrčí fotografie u nás či v zahraničí.

3/ Osobnost mladé české fotografie 2019 – do 30 let

Cena OOA-S a APF je určena fotografovi, studentu fotografie, fotografickému pedagogovi, kurátorovi, teoretikovi fotografie, galeristovi či vydavateli do 30 let, který v průběhu kalendářního roku, tedy od 1.1. 2019 do 31.12. 2019 nepřekročil věk 30 let a zásadním způsobem přispěl ke kvalitě, rozvoji nebo propagaci mladé české tvůrčí fotografie, případně fotografie obecně, u nás a v zahraničí. Osobnost mladé české fotografie obdrží finanční cenu ve výši 30.000,- Kč. Druhé místo v kategorii Osobnost do 30 let bude odměněno archivačními papíry FOMEI pro inkoustový tisk. v hodnotě 7.000,- Kč. Třetí v pořadí obdrží poukaz na výrobu fotografií na unikátním fotomateriálu Chromaluxe od laboratoře Thalia Picta v hodnotě 5.000,- Kč.

4/ Fotografická publikace roku 2019

určena fotografovi, vydavateli, teoretikovi fotografie který vytvořil v roce 2019 vynikající fotografickou knihu.

Záštitu nad Osobností české fotografie převzal ministr kultury ČR **Lubomír Zaorálek a Ministerstvo kultury ČR**. Generálním partnerem Osobnosti je **ERA, a.s.**. Partnery Osobnosti jsou **OOA-S, Fomei s.r.o., Thalia Picta a Chromaluxe**. Mediálními partnery jsou: **Respekt, Foto-Video, fotoaprat.cz, heller.cz, F22**. Spolupředatelem Osobnosti je **Czech Photo o.p.s.**

Praha 22.6. 2020

Jan Pohribný, MQEP
prezident APF

